

Kohtu kontroll läbiotsimiste ja vahistamise puhul suureneb

Valitsus kiitis heaks kriminaalmenetluse seadustiku muudatuste eelnõu, millega lühenevad vahistamise tähtajad ja suureneb kohtu kontroll nii vahistamiste kui läbiotsimiste üle.

Eelnõu peamine eesmärk on põhiõiguste parem tagamine. Läbiotsimine ja vahistamine on toimingud, mis riivavad oluliselt isikute põhiõigusi, mistõttu suurendatakse nende toimingute tegemisel kohtulikku kontrolli.

"Vahi all pidamine on inimese vabadust äärmuslikult riivav meede, samal ajal on tegemist alles eeluurimisega ja jääb võimalus, et kohus mõistab inimese lõpuks õigeks. Seega on meie soov, et ilma süüdimõistva kohtuotsuseta inimese pikaks ajaks teistest eraldamine oleks eelnevalt äärmiselt põhjalikult läbi kaalutud. Eriti puudutab see alaealisi, kes on väga kergesti mõjutatavad," ütles justiitsminister Andres Anvelt. „Eelnõu üheks eesmärgiks on intensiivistada eeluurimist ja jõuda seega ka kiiremini kohtumõistmiseni,“ lisas Anvelt.

Eelnõuga väheneb maksimaalne vahistamise tähtaeg kohtueelses menetluses kuult kuult alaealiste vahistatute puhul kahele kuule ning muudel juhtudel teise astme kuritegudes neljale kuule. Sellest ajast kauem võib inimest vahi all hoida vaid erandjuhul riigi peaprokuröri taotluse alusel.

Samuti muutub tõhusamaks kohtulik kontroll vahistamise üle. See tähendab, et isiku vahistamiseks ei saa anda korrakauba luba kauemaks kui kaheks kuuks. Teise astme kuriteo puhul on tähtajaks üks kuu. Seejärel tuleb vahistamise alused uuesti üle vaadata ja kui need on ära langenud, tuleb inimene vabastada või määrata talle kergem tõkend, näiteks elukohast lahkumise keeld.

Kohtulik kontroll muutub suuremaks ka läbiotsimismääruste puhul. See tähendab, et reeglina on läbiotsimine võimalik üksnes kohtu loal. Nähakse küll ette erandid, mil võib läbiotsimist teostada prokuratuuri loal, kuid ka siis peab toimingut lubatavust esimesel võimalusel kontrollima kohus. Samuti on menetlejad edaspidi kohustatud läbiotsimismääruses selgemini näitama, mida otsitakse.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/kohtu-kontroll-labiotsimiste-ja-vahistamise-puhul-suureneb>